

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij informeren wij, Liander, u over een verandering in de beschikbaarheid van transportcapaciteit op het hoogspanningsnet van de provincie Gelderland. TenneT, de landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet, kondigde 17 november 2022 transportschaarste aan bij Autoriteit Consument en Markt (ACM) voor het afnemen van elektriciteit in de provincie Gelderland, Utrecht en Flevopolder. De transportschaarste op het hoogspanningsnet raakt ook uw gemeente. Op 17 november heeft TenneT hier verder ook over gecommuniceerd. [TenneT start landelijk onderzoek naar flexibel vermogen](#)

In deze brief lichten we kort toe wat de gevolgen zijn en welke stappen TenneT en Liander de komende periode gezamenlijk ondernemen. We realiseren ons dat de impact van transportschaarste groot is.

### **Transportschaarste op afname in provincies Gelderland, Utrecht en Flevopolder**

Het gebied met transportschaarste omvat de provincies Gelderland, Utrecht en de Flevopolder. In dit gebied is een snelle ontwikkeling van de vraag naar elektriciteit bij zowel TenneT als de regionale netbeheerders Liander en Stedin. Bedrijven stappen over van aardgas op elektriciteit en er is een verdere groei van het aantal bedrijven en woningen met warmtepompen en laadpalen. De gevraagde transportcapaciteit is circa 4.700 megawatt (MW), terwijl de beschikbare capaciteit circa 3.400 MW is. TenneT onderzoekt de mogelijkheid van congestiemanagement of met behulp van flexibiliteit de ruimte op het net kan worden vergroot. De uitkomst van dit onderzoek verwacht TenneT in de zomer van 2023. Daarnaast verwacht TenneT door diverse uitbreidingswerkzaamheden van het hoogspanningsnet de huidige knelpunten per 2029 op te lossen.

### **Aanvragen voor transportcapaciteit blijven mogelijk**

In deze regio blijft het gedurende het onderzoek naar congestiemanagement voor bestaande en nieuwe grootverbruik klanten (aansluitingen groter dan 3x80 Ampère) mogelijk om een aanvraag te doen voor een nieuwe aansluiting of om een bestaande aansluiting te verzwaren. In overleg met de klant kunnen alle stappen van het aansluitproces worden doorlopen. Gedurende de looptijd van het congestiemanagementonderzoek kunnen TenneT en Liander echter geen toezegging doen van de (extra) capaciteit voor transportvermogen, omdat het nog niet duidelijk is of het gevraagde vermogen daadwerkelijk beschikbaar komt. De netbeheerder zal tijdens de onderzoeksfase en in overleg met de klant beoordelen welke stappen wel gezet kunnen worden in het aansluitproces zodat er zo min mogelijk vertraging zal optreden in diens projecten.

### **Geen gevolgen voor lopende aanvragen waarvoor al een offerte is ontvangen**

Grootverbruikklanten die al een aanvraag hebben gedaan voor een nieuwe aansluiting of een verzwaring van een bestaande aansluiting (groter dan 3x80 Ampère) en die daarvoor een offerte hebben ontvangen krijgen de transportcapaciteit toegekend die is aangevraagd (op het moment dat die capaciteit beschikbaar is). Het kan voorkomen dat deze klanten op de wachtlijst van Liander staan, maar capaciteit toegekend krijgen op het moment dat Liander het knelpunt heeft opgelost. (zie [link](#) voor actueel overzicht met verwachte oplosdatum Liander knelpunten).

### **Netverzwaring en mogelijk congestiemanagement**

Netbeheerder TenneT gaat de komende tien jaar zo'n 3,5 miljard euro investeren in de provincies Gelderland, Utrecht, Flevoland en Friesland om de capaciteit van het netwerk structureel te vergroten. De realisatie van de uitbreiding van capaciteit is naar verwachting tussen 2027 en 2029 gereed. Naast noodzakelijke netuitbreidingen kan flexibiliteit versneld extra (tijdelijke) ruimte opleveren voor (nieuwe) grootverbruikklanten. Daarom zal er met partijen gekeken worden hoe het elektriciteitsnet in het gebied beter benut kan worden, onder andere door flexibeler om te gaan de vraag naar en het aanbod van elektriciteit. TenneT start daarvoor nu een congestieonderzoek waarvan naar verwachting in de zomer van 2023 de uitkomst bekend is. Aanvullend hierop start TenneT met een nationale marktconsultatie op zoek naar flexibel vermogen.

### **Uitkomst onderzoek congestiemanagement teruglevering**

In september 2021 kondigde TenneT transportschaarste aan voor Gelderland en Flevoland voor het terugleveren van elektriciteit door grootverbruik klanten en startte een congestiemanagementonderzoek. In oktober 2021 volgde dit ook voor provincie Utrecht.

Op 17 november 2022 kondigde TenneT ook aan dat in dit onderzoek flexibel vermogen is gevonden op het gedeelde hoogspanningsnet van Flevoland, Gelderland en Utrecht. Van de 808 MW op de wachtlijst in Gelderland, Utrecht en Flevoland is in totaal 104 MW aan flexibel vermogen gevonden. Dit vermogen is vergelijkbaar met het vermogen van 17 windmolens of 104 hectare zonnepanelen. TenneT stelt voor provincies Utrecht en Gelderland samen 104 MW beschikbaar om de wachtlijst in te lopen. Dit biedt weliswaar ruimte waarmee Liander een deel van de Gelderse klanten op de wachtlijst kan voorzien van transportvermogen, maar is nog niet voldoende om direct de regionale duurzame ambitie te faciliteren. Er is nog meer flexibel vermogen nodig om nieuwe duurzame initiatieven van vermogen te voorzien. Daarom zet TenneT de marktconsultatie voort om de potentiële flexibiliteit te benutten. Daarnaast zijn er ook gesloten distributiesystemen (GDS), met name windparken in Flevoland, die mee kunnen helpen met flexibiliteit. Maar dat is op dit moment juridisch nog niet mogelijk. Het is van belang dat iedereen meedoet om de drukte op het net te spreiden en de ruimte op het net efficiënt te benutten.

### **Meer informatie**

Algemene informatie over transportschaarste, de gevolgen ervan en wat TenneT en Liander doen om dit zo snel mogelijk op te lossen, is te vinden op:

- [Onderzoeken naar congestiemanagement | TenneT](#)
- [Transportcapaciteit Gelderland | Liander](#)

TenneT heeft op 18 november een webinar gegeven over de uitkomsten van het congestiemanagementonderzoek voor teruglevering van elektriciteit aan het net. Dit webinar is opgenomen. Wilt u een link om dit webinar terug te kijken, stuur dan een mail naar uw contactpersoon bij Liander.

Mocht u naar aanleiding van deze brief willen doorpraten over de specifieke situatie voor uw gemeente, neemt u dan contact op met uw contactpersoon bij Liander.

Met vriendelijke groet,

Rob Vonk  
Gebiedsregisseur Liander  
[Rob.Vonk@alliander.com](mailto:Rob.Vonk@alliander.com)  
06 11 76 58 93

## **Veelgestelde vragen & antwoorden**

### Transportschaarste op hoogspanningsnet provincie Gelderland voor het **afnemen** van elektriciteit

#### **Wat is congestie of transportschaarste?**

Transportschaarste en congestie is vergelijkbaar met filevorming op een snelweg. Afgelopen jaren is in een aantal regio's in Nederland een snelgroeiende vraag naar transportvermogen van elektriciteit ontstaan. Enerzijds door de decentrale en duurzame productie van elektriciteit en anderzijds door de toename in het verbruik. Netbeheerders zoals TenneT en Liander investeren fors in structurele netuitbreidingen, wat vanwege zorgvuldige procedures een aantal jaar in beslag zal nemen. Er is sprake van congestie tot dat het net is versterkt. Tot die tijd voeren we congestiemanagement uit. Dit kan ook tot meer ruimte leiden in het net waardoor we transportvermogen aan grootverbruikklanten kunnen blijven toekennen.

#### **Wat is de situatie in provincie Gelderland?**

Het gebied waar transportschaarste is voor afname omvat heel de provincie Gelderland. De provincie Gelderland is onderdeel van een groot deelnetwerk van TenneT, samen met de provincies Flevoland en de provincie Utrecht. In dit gebied is een razendsnelle ontwikkeling van de vraag naar elektriciteit. Bedrijven stappen van aardgas over op elektriciteit en er is een verdere groei van het aantal bedrijven en woningen met warmtepompen en laadpalen. TenneT start een onderzoek naar congestiemanagement en verwacht in de zomer van 2023 de uitkomst. Daarnaast verwacht TenneT door diverse uitbreidingswerkzaamheden van het hoogspanningsnet de huidige knelpunten per 2029 op te lossen. Meer informatie op [www.tennet.eu](http://www.tennet.eu) en/of [www.liander.nl](http://www.liander.nl)

#### **Wat betekent dit voor nieuwe aanvragen voor een aansluiting op het elektriciteitsnet?**

Het blijft in dit gebied met transportschaarste mogelijk om bestaande en nieuwe grootverbruik klanten (>3x 80 ampère) te voorzien van een aansluiting, maar zij komen op een wachtlijst wat betreft het toekennen van vermogen voor de afname van elektriciteit. Zodra uit het congestiemanagementonderzoek van TenneT blijkt dat er netcapaciteit beschikbaar is, kan Liander klanten op volgorde van de wachtlijst vermogen toekennen.

Voor kleinverbruik klanten en kleinzakelijke klanten met een aansluiting tot en met 3x80 Ampère in deze provincie betekent dit vooralsnog niets.

#### **Wat gebeurt er nu?**

TenneT start een onderzoek naar congestiemanagement voor afname van elektriciteit en verwacht in de zomer van 2023 de uitkomst. In dit onderzoek bekijkt TenneT welke flexibele oplossingen mogelijk zijn. Ze onderzoeken dan of bedrijven en marktpartijen kunnen helpen bij het verlagen van de energiebehoefte op piekmomenten. Bijvoorbeeld door inzet van een batterij, WKK (warmte krachtkoppeling) of door de energievraag uit te stellen naar een moment waarop er minder vraag is naar energie. Door dit soort oplossingen ontstaat meer netcapaciteit waardoor klanten op de wachtlijst weer voorzien kunnen worden van transportcapaciteit.

Daarnaast verwacht TenneT door diverse uitbreidingswerkzaamheden van het hoogspanningsnet de huidige knelpunten per 2029 op te lossen. Meer informatie op [www.tennet.eu](http://www.tennet.eu) en/of [www.liander.nl](http://www.liander.nl)

#### **Wat is congestiemanagement?**

Congestiemanagement kan worden ingezet in een gebied met transportschaarste om zo toch ruimte te creëren op het net voor nieuwe klanten. Congestiemanagement voorkomt namelijk dat partijen het landelijke en regionale energienet tegelijk en teveel belasten, wat in het uiterste geval de elektriciteitsvoorziening kan onderbreken. Congestiemanagement gebruikt prijsmechanismen en marktwerking om het aanbod en de vraag naar elektriciteit te sturen. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van oplossingen waarbij de energiebehoefte van bedrijven goed op elkaar afgestemd worden en waarbij gelijktijdige pieken in energiebehoefte worden voorkomen.

**Het congestieonderzoek (voor teruglevering) is in 2021 aangekondigd en heeft een lange doorlooptijd gehad. Welke stappen zijn er in deze periode gezet? Hoe zijn de resultaten tot stand gekomen?**

TenneT heeft een congestieonderzoek doorlopen, waarbij is gekeken naar technische mogelijkheden en een marktconsultatie of er flexibiliteit mogelijk is op weg naar netuitbreidingen. Deze onderzoeken hebben helaas veel langer geduurd dan gepland. Een voornamere reden was het feit dat TenneT heeft gewacht op de nieuwe Netcode, die meer mogelijkheden biedt voor congestiemanagement.

**De resultaten van het congestieonderzoek zijn binnen, wat zijn nu de vervolgstappen?**

TenneT gebruikt de komende twee maanden om partijen die aangegeven hebben te willen bijdragen aan flexibiliteit daadwerkelijk te contracteren en de systematiek voor congestiemanagementsysteem te implementeren. Zodra duidelijk is op welke locaties ruimte beschikbaar komt, nemen TenneT en Liander – op volgorde van binnenkomst – contact op met de klanten die in de wachtrij staan. We werken onverminderd hard door aan het realiseren van aansluitingen.

**Kunnen alle partijen op de wachtrij bij Liander worden aangesloten?**

Nee, op dit moment nog niet. Van de 808 megawatt (MW) op de wachtrij in Flevoland, Gelderland en Utrecht wordt 104 MW door TenneT beschikbaar gesteld om de wachtrij in te lopen. Dit vermogen is vergelijkbaar met het vermogen van 17 windmolens of 104 hectare zonnepanelen. Dit biedt weliswaar enige ruimte waarmee Liander een deel van de klanten op de wachtrij kan voorzien van netcapaciteit, maar biedt onvoldoende om de regionale duurzame ambitie te faciliteren. Er is nog meer flexibel vermogen nodig om nieuwe duurzame initiatieven van transportcapaciteit te voorzien.

**Wat betekent dit voor de duurzame regionale ambities (RES)?**

De extra ruimte door het gevonden flexibele vermogen, biedt nu nog niet voldoende om de RES-ambities in Noord-Veluwe, direct te faciliteren. De investeringsplanning van TenneT vormt een kritisch pad om de gestelde ambities voor 2030 te kunnen halen. Integrale samenwerking is dan ook noodzakelijk om werkzaamheden te kunnen versnellen en het vrijkomen van nieuw transportvermogen (door netuitbreiding of congestiemanagement) zo efficiënt mogelijk te benutten.

**Ik weet dat een groot zonnepark / windpark wil mee doen met congestiemanagement. Hoe kan ik die partij alsnog aangeven dat ik mee wil doen?**

Dat kan. Stuur een mail naar [congestiemanagement@tennet.eu](mailto:congestiemanagement@tennet.eu) of kijk op [tennet.eu/marktconsultatie](http://tennet.eu/marktconsultatie). Eind november start TenneT een continue marktconsultatie voor bedrijven die flexibiliteit willen bieden.

**Waarom start TenneT een nationale marktconsultatie?**

Ook in afgeronde onderzoeken is er relatief weinig gevonden. Uit de onderzoeken in Gelderland, Utrecht en de Flevopolder heeft TenneT slechts 10 procent van het potentieel gevonden om flexibel in te zetten. TenneT ziet wel in de analyse dat er partijen zijn die mogelijk wel mee kunnen doen door flexibiliteit aan te bieden, maar dat nog niet hebben aangegeven. Die heeft TenneT nog niet bereikt of hebben nog niet gereageerd. Ook in andere onderzoeken, waaronder Brabant en Limburg zien we meer mogelijkheden.

**Aan wat voor partijen moeten we denken?**

Er zijn al partijen die nu flexibiliteit bieden, zoals grotere productie-eenheden (energiecentrales). Maar er zijn veel meer mogelijkheden. Denk aan grote e-boilers, warmtekrachtkoppelingen (WKK's), zonneparken en windparken of de industrie via demand side response. TenneT doet daarom ook een brede oproep.